

Norefjell

Kort resyme av arbeidet med Grønn og sømløs mobilitet Norefjell

Arbeidet med Grønn og sømløs mobilitet Norefjell bygger på Kommuneplanens samfunnsdel, Bærekraftig reisemål og Nasjonal reiselivsstrategi.

Norefjell er en region som strekker seg over 4 kommuner, bestående av fjellplatået og bygdene rundt fjellet. Kommunene i regionen samhandler med innbyggere, næring- og reiseliv for å nå felles mål.

Norefjell, reiselivsnæring og 4 kommuner, er merket som et bærekraftig reisemål etter Innovasjon Norge sin standard, som er knyttet opp mot den internasjonale standarden til GSTC (Global Sustainable Tourism Council).

Mål for Grønn og sømløs mobilitet Norefjell:

Bruke volumet av besøkende til å utvikle lokalsamfunnet videre. Utvikle besøksattraktivitet og bostedsattraktivitet som jevnbyrdige kvaliteter.

Delmål:

- Mobilitet til/fra Norefjell regionen, mobilitet rundt på destinasjonen og mobilitet for fastboende.
- Bruke teknologi og big data sammen med eksisterende materiell og infrastruktur, for å gjøre mobiliteten realistisk gjennom at den gjøres smartere og mere effektiv.
- Utvikle nye modeller for sikre en bærekraftig økonomi for mobilitet, i mulighetsrommet mellom offentlig og privat
- Bruke mobilitet som element i å utvikle det bærekraftige samfunn
- Styrke og utvikle den kommunale tjenesteproduksjonen på tvers av sektorer
- Jobbe mot bærekraftsmålene innen alle de tre dimensjonene

Viken Fylkeskommune er vår regionale samarbeidspart i innovasjons og utviklingsarbeidet.

Hovedprosjektet er et resultat av at Krødsherad kommune meldte sin utfordring knyttet til mobilitet til innovasjonskonkurransen Sammen for smarte og bærekraftige byer og lokalsamfunn i regi av DOGA (i ettertid kjent som GNIST 1.0). 2 av 18 kommuner ble plukket ut, og juryens begrunnelse for å jobbe videre med Krødsherad sin utfordring var;

Krødsherad presenterer en mangefasettert problemstilling som næringslivet kan ta seg av på mange forskjellige måter. Man har tatt hensyn til hele bærekraftperspektivet. Det er store muligheter for innovasjon og næringsutvikling, i tillegg til store teknologiske muligheter. Selv om Krødsherad er en liten kommune, er det potensiale for at effekten blir mye større enn kommunen selv, med høy overføringsverdi og mulighet for skalering nasjonalt og internasjonalt.

Norefjell

Etter ett års arbeid og to juryeringer utropte Kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup Testarena Norefjell-Best uten bil til å ha det beste løsningsforslaget på Krødsherad/Norefjell sin utfordring. Og han omtalte Krødsherad som en modig og framoverlent distriktskommune. Det er en beskrivelse vi ønsker å fylle framover, og være en pådriver for innovasjoner på tvers av sektorer og næringer, privat og offentlig, men med felles målsetninger om å skape attraktivitet både for boende og besøkende.

De første pilotene i prosjektet er;

1. Persontransport – Helt Frem Norefjell
En bestillingstransport som samkjører, i framtiden både varer og personer. Her benyttes lokale drosjer, for å øke den lokale verdiskapingen og sikre arbeidsplassene lokalt.
2. Vareleveranser til bygd og fjell - Wayshop Norefjell – *ikke i drift ennå*
Samhandling med Norgesgruppen ved de lokale Spar butikkene, og leveranser fra lokalmat produsenter. Tjenesten testes først på fjellet, men skal etter hvert ruller ut i bygdene og kombineres med matleveranser fra alders- og sjukehjemmet. Videre utvikling blir i forhold til catering/varm mat fra serveringsteder.
Tjenesten blir nå kjørt ut med shuttlene til bestiller, men det planlegges også test av autonome kjøretøy for ombringning i leilighetsområder og hyttefelt.
3. Sensorikk og reiseføler. For å samle tilstrekkelig og riktig informasjon til å kunne planlegge, evaluere og utvikle tjenestene. 8 sensorer er plassert ut for å gjøre målinger av vær og nedbør. Sensorene skal gi informasjon både til entreprenørene og vanlige trafikanter om kjøreforhold og vegvedlikehold i sann tid.
Reiseføleren ligger i apper/mobiler og registrer folks bevegelser, om de går – kjører bil – buss ol. Registreringene er i henhold til GDPR. Registreringene gir også muligheter til å kunne bruke digital grid for å gi relevant informasjon og for beredskap.

I tillegg jobber vi med disse spinn of prosjektene;

1. Forretningsmodeller – utvikle økonomisk bærekraftige forretningsmodeller for mobiliteten
2. Tog til Norefjell og Hallingdal – bruke Bergensbanen mere målrettet for vår region. Målet er en sømløs og grønn reise fra Oslo S til hytta/leiligheten
3. Mulighetsstudie for autonom buss – med testperioder i sommer fra aldershjem til sentrum og på fjell lokasjon. Viktig å prøve ut mot ulike brukergrupper.
4. Teknologit utvikling for å håndtere B2B, inntransport og distribusjon knyttet til leveranser av lokalmat til kunde og serveringssteder.
5. Hovedprosjekt autonom buss Velferdsteknologi på et bærekraftig reisemål

Norefjell

Erfaring og kunnskapsdeling. Deltar og bidrar til erfaringsdeling gjennom konferanser og webinar. Vi utvikler nettside *Se opp til Norefjell* for å dele info om prosjektet. Vi har utarbeidet en helhetlig profil på tvers av forvaltning og næring, for å synliggjøre hva som er det lokale alternativet, og ha en felles profil å samle aktiviteten under.

Prosjektets tar utgangspunkt i de overordnede målene med økt lokal verdiskaping, økt antall lokal arbeidsplasser, økt antall innbyggere og styrking av bostedsattraktiviteten og besøksattraktiviteten i regionen.

Formålet med arbeidet er å innovere og finne løsninger for hvordan vi kan bruke volumet av fritidsinnbyggere og besøkende til å utvikle lokalsamfunnet videre, sikre og utvikle de kommunale tjenestene til det beste for innbyggere, fritidsinnbyggere og besøkende? I arbeidet med prosjektporteføljen er det essensielt å fokusere på den lokale nytten. Kan det tilføres ny kompetanse med skaleringspotensiale til eksisterende tjenester? Hvilke tilbud/produkt/tjenester kan løftes fram som det lokale alternativet?

Utvikling av langsiktige bærekraftige forretningsmodeller i mulighetsrommet mellom offentlig og privat. Dette omfatter alle prosjektene i porteføljen hvor mobilitet er et av verktøyene.

Prosjektet jobber med skalering som del av alle løsninger, og deler sine erfaringer med andre kommuner, fylkeskommuner, departement, lag/foreninger, interesseorganisasjoner, næringsklynger og reiselivsdestinasjoner. Høsten 2022 lanseres nettsiden *Se opp til Norefjell*, som vil inneholde all delbar informasjon fra prosjektene og arbeidet til Grønn og sømløs mobilitet Norefjell.

Krødsherad kommune står som søker på vegne av Grønn og sømløs mobilitet Norefjell. Sigdal kommuner er medeier i prosjektet. Modum og Flå kommuner og Visit Norefjell er med i Bærekraftig reisemål og assosierte medlemmer av arbeidet. Krødsherad kommune er juridisk enhet med adresse på Noresund i Viken.

Prosjektet legger vekt på å samhandle med etablerte lokale transportbedrifter, for å legge til rette for videre utvikling av disse og gi økt verdiskaping gjennom effektiv styring og bruk av bedriftenes materiell og personale. Prosjektet medfører kompetanseheving og utprøving av nye teknologiske løsninger for logistikk og flåtestyring i de lokale bedriftene. Den økte kompetansen og arbeidet med innovasjonene har overføringsverdi til eksisterende oppgaver, og øker digitaliseringen i bedriften. En effekt er potensielt nye forretningsområder som innovasjonsresultat.

Som del av porteføljen vil deltagende bedrifter i dette prosjektet også nyte godt av arbeidet i andre prosjekter, eks Utvikling av langsiktige bærekraftige forretningsmodeller. Hvor USN er forsknings part, og vi har med oss tre internasjonale masterstudenter.

Norefjell

Prosjektet lærer av lignende prosjekter med avvikene målgruppe, eks mobilitet for eldre hjemmeboende. Vi lærer av hva de har erfart og etablerer målgruppe ut fra prosjektets holistiske samfunnsmåsetninger og våre tre grunnlagsdokumenter.

Vi skal bruke mobilitet for å innovere både i samfunns- og næringsutvikling. Målgruppen er 1. Institusjonsbeboende innbyggere med begrenset bevegelse. Hvordan øke deres bevegelsesfrihet og selvbestemmelse over egne aktiviteter. Øke mulighetene for sosial deltakelse sammen med venner og familie. 2. Fritidsinnbyggere og besøkende på reiselivlokasjoner i fjellet. Etablere et mobilitetstilbud for persontransport i områder med begrenset infrastruktur, og tett trafikk/mangel på parkering. Lokasjonene på fjellet er nå implementert i kommunens trafikksikkerhetsplan, men det krever å etablere trafikksikre alternativ for alle grupper (gående, familier, syklende, skiløpere, biler, busser ol) i utbygde områder.

Prosjektet bidrar til å samle transportbedrifter, reiseliv besøkende/arbeidsgivere, gründere innen teknologi og mobilitet, fastboende og kommunene med sine ulike sektorer. En innovasjon på tvers krever at mange ser nytten og mulighetene.

I prosjektet er det mange som i sin jobb skal forholde seg til innovasjonsarbeidet og nytte ny teknologi og big data inn i sin arbeidshverdag. Dette krever opplæring og testperioder for at alle skal bli trygge på sin oppgave. I prosjektperioden må det også samles inn data digitalt, gjennom brukerintervju og questback for å kunne se de holistiske effektene. I forkant og under prosjektperioden må de gis informasjon innad og utad i forhold til at prosjektets arena er i det offentlige rom.

Porteføljen til Grønn og sømløs mobilitet Norefjell har skaleringspotensiale i form av at det er mange reisemål og reiselivskommuner i distrikts Norge med de samme rammebetingelsene som Krødsherad og Sigdal. Det er flere distriktskommuner som har behov for å finne motivasjonen til å være en framoverlent og aktiv reiselivskommune. Vår motivasjon var når vi så at vi kunne bruke volumet av besøkende til å utvikle lokalsamfunnet vårt videre, styrke sentrum og i tillegg til å sikre våre kommunale tjenester så kan vi også tilby nye tjenester for våre innbyggere basert på volumet av besøkende.

I prosjektet samarbeider Krødsherad og Sigdal kommuner, gründermiljø tilknyttet teknologi og autonomi, forskning/utdanning ved USN Institutt for Industriell økonomi, Strategi og Statsvitenskap, Visit Norefjell og enkelt bedrifter, klyngen ITS Norway og Statens Vegvesen.

Formålet med prosjektet er en bærekraftig næringsutvikling på lang sikt. Det vil være en mere bærekraftig forretningsmodell å kunne nytte personell og materiell effektivt på tvers av bruker grupper. Men big data må tas i bruk for å etablere en god logistikk, og ny teknologi må brukes til flåtestyring, viktig at dette forankres godt hos bedriftene.

Norefjell

Ved å koble på velferdsteknologi kan kommunene få effekter av ulike satsningsområder, samtidig som det næringslivet styrkes. Dette er også et arbeid med parallelt fokus på bostedsattraktivitet og besøksattraktivitet. Økt bruk av velferdsteknologi skal gi økt livskvalitet og bostedsattraktivitet, samtidig som det styrker sentrum. Bærekraftig reisemål styrker besøksattraktiviteten samtidig som det styrker funksjonaliteten, trafiksikkerheten og logistikken på lokasjonene. Ved å kombinere disse to kan innbyggerne få et tilbud, de ellers ville vært for få til å få, fra mandag til torsdag og reiselivslokasjonene får tilbudet fredag til søndag. Denne holistiske tilnærmingen er en innovasjon i seg selv, og ikke tidligere prøvd ut i Norge (kjenner heller ikke til at det er gjort internasjonalt).

Strekningene som skal kjøres har lav hastighet og er på inntil 1 km, dvs at autonomi etter dagens regelverk kan ha en funksjon. I tillegg er kjøretøyene universelt tilpasset og det er mulig å delta med rullator, barnevogn, rullestol ol. Men det understrekes at dette er et prosjekt med en utprøvsperiode hvor det er viktig å samle data og læring.